

sdružení Chráníme stromy z. s.

Dašická 425, 530 03 Pardubice, IČ 22770216 reg. MV ČR dne 13. 10. 2011, č.j. VS 1/1-86054/11-R

ID datové schránky: 7iw7qzh

VKP ALEJ K NERATOVU

Opatovický kanál je vodní dílo, nemovitá kulturní památka č. 25076/6-4411, jejíž základní podoba se od r. 1513 uchovala dodnes. Břehové porosty stromů a keřů tvoří významný liniový prvek v polabské krajině. Vertikály stromů hlavně dubů, lip, olší,..., olše vnáší do plochého reliéfu žádoucí dynamiku. Na březích vodoteče stromy spoluvytváří charakteristický obraz této nemovité kulturní památky....
(- vyjádření NPÚ).

Bohdanečská Alej k Neratovu

je významným krajinným prvkem (VKP) historicky i místně spjatým s Opatovickým kanálem. Lemuje komunikaci, která se nachází na úzké hrázi Opatovického kanálu na jedné straně a plochami rybníků a struh na druhé straně. Mnohé stromy podél kanálu a komunikace jsou historické, několik set let odolávající poměrně nepříznivým vlivům okolí.

HISTORIE:

Současná komunikace v minulosti neexistovala. Veřejná cesta (p.č. 2005 st.k.) do Neratova probíhala na jižní, levé straně Opatovického kanálu, skrz "sádky". Na hrázi mezi Opatovickým kanálem na jedné straně a rybníkem Nadýmač, Černskou strouhou a jejími přítoky na druhé straně, byl kdysi stavitelem kanálu vysázen dubový háj i s lípami a jírovci ke zpevnění hráze. Teprve v průběhu 19. stol. se v tomto háji na úzké hrázi více využívala tzv. "přeshaltýřská cesta", pro soukromou potřebu "fišmistrovství" a pardubického panství, později velkostatku barona Drasche z Wartinbergu. Cesta (p.č. 1864 st.k.) byla často předmětem sporů o opravy, průjezdní právo, uzavírání šraňky,... - i přesto, že v září 1887 byla uzavřena dohoda s Bohdančí, že cesta bude opravena a zpřístupněna. Ovšem ještě v r. 1894 je cesta nevyhovující, mezi stromy leckde zúžena jen na 2,5 m, s možností pádu do kanálu, - jak si stěžuje purkmistr.

Přesto si stromy nikdo kácet nedovolil.

V prosinci r.1904 bylo zadáno v Přelouči výběrové řízení na výstavbu okresní silnice s šířkou jízdní dráhy 4 m, skrz Přelovice a Neratov až na hranice okresu (k aleji), s rozpočtem 57 374 Kč, ale na pokračující **haltýřské cestě, t.j. v aleji k Neratovu, se mnoho nezměnilo**, protože na úzké hrázi se cesta rozšiřovat nemůže.

VÝZNAM:

Kulturní památky a VKP nelze vytrhávat z kontextu jejich okolí. Krajinný celek stromořadí kolem kanálu a cesty je význačným historickým prvkem Polabí v Pardubickém regionu, je součástí kulturního dědictví, svědectví jeho dějin, a nejen jeho tekoucí voda, ale i stromy jsou významným činitelem životního prostředí. **Plně se tedy i na stromořadí vztahuje § 2 zákona 20/1987 Sb. a jako takové vyžaduje zvýšenou ochranu i dle tohoto zákona.**

Posuzování těchto stromů a následná opatření nelze činit bez ohledu na to, že stromy jsou souborem souvisejícím s cennou kulturní památkou a jsou také habitatem mnoha chráněných živočichů.

Rozhodování o kácení a výsadbě, případně dalších zásazích a investicích, nutně musí brát ohled na jejich krajinný, památný a přírodně-ochranný význam.

Jak tedy rozhodování úředníků o této významné aleji dopadlo v praxi?

SOUČASNOST:

V r. 2001 bylo v Aleji k Neratovu provedeno rozsáhlé kácení stromů a dendrologická údržba ostatních. Tehdejší orgán OOP **povolil skácení 42 stromů, aniž byla následně nařízena adekvátní náhradní výsadba!** V dalších letech byly kácením, případně větrem zlikvidovány další stromy, v terénu jsme zjistili zbytky min. 55 pařezů. **Stromy jsou silně poškozovány dopravou i houbovým napadením.** Několik stromů bylo SÚS vysazeno, ale většinou mimo linii aleje (17 ks / 15 let).

V r. 2013 vlastníci požádali o vykácení dalších 68+20 stromů, KÚ z důvodu ochrany chráněných živočichů povolil pouze 27 kácených a torzovaných stromů. OOP loni povolil pokácení těchto stromů, ale **opět nenařídil žádnou náhradní výsadbu.**

To je přes 80 likvidovaných stromů, více než polovina aleje, bez adekvátní náhradní výsadby!

Opavdu nemá nikdo zájem o zachování této aleje?

ŘEŠENÍ ?

V roce 2001 se při údržbě aleje ještě podařilo dosáhnout chatrného kompromisu, ale **v současnosti a budoucnu je již kompromis nemožný** i vzhledem k stupňujícím se dopravním požadavkům přilehlých obcí. **Situace vyžaduje zásadní řešení.**

Vozovka zde nikdy nemůže dosáhnout parametrů, předepsaných pro komunikaci III. třídy, neboť je vystavěna na vyvýšené hrázi a sevřena z jedné strany Opatovickým kanálem, z druhé strany rybníky a strouhami. Silnice nespĺňuje dokonce ani parametry minimální kategorie S 4,0/40.

Organizace Chráníme stromy navrhuje pro stanovení budoucích postupů v údržbě aleje, historických vodních ploch, chráněných živočichů a ekologických vztahů na jedné straně a dopravních nároků na komunikaci na straně druhé, **spolupráci všech dotčených institucí,** které mají k této problematice co říci (Krajský úřad, Národní památkový ústav, AOPK, Občanské spolky, přilehlé obce, Povodí Labe, SÚS, Rybníční hospodářství, ... a další).

Navrhuje zajistit obyvatelům přilehlých obcí (Neratov, Přelovice, Novinsko, Dědek, Lázně Bohdaneč) silnici III.tř. s řádnými parametry, **vybudováním obchvatu aleje.** Poté změnit status cesty v aleji ze silnice III.tř. na **stezku pro pěší a cyklostezku** se zachováním přejezdu pro vozidla přilehlých sádek a nouzového průjezdu pro vozidla záchranné služby a hasičského sboru.

Chráníme stromy z.s.

Jaroslav Svoboda